

Praktyczny biuletyn dla sędziów

dr Grzegorz Kamieński

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH ANGELUSA SILESIIUSA
W WAŁBRZYCHU, RADCA PRAWNY

Wadliwa reprezentacja spółki na gruncie art. 210 k.s.h.

Wprowadzenie

Stosownie do przepisu art. 210 §1 k.s.h.¹, w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników. Zarówno w judykaturze, jak i doktrynie trwa spór, czy naruszenie wskazanej normy prowadzi do bezwzględnej nieważności umowy, czy też umowę taką można konwalidować.

Artykuł 210 k.s.h. w orzecznictwie

W orzecznictwie wyrażany jest pogląd o ważności czynności prawnej dokonanej z naruszeniem art. 210 §1 k.s.h., jak i możliwości potwierdzenia takiej czynności w drodze stosowanego *per analogiam* art. 103 k.c.² lub art. 39 k.c.³

Przykładowo, w wyroku SA w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r. przyjęto, iż jeżeli chodzi o kwestię wadliwej reprezentacji spółki przy konkludentnym zawarciu z prezesem spółki umowy o pracę, należy podnieść, że w sytuacji, gdy zawierający umowę nie ma umocowania do jej zawarcia albo przekroczy jego zakres, ważność umowy zależy od jej potwierdzenia przez osobę, w której imieniu umowa została zawarta (art. 103 §1 k.c.). Ta reguła ma zastosowanie do umów zawieranych w imieniu spółek prawa handlowe-

go. To zaś oznacza, że czynność prawna dokonana w imieniu spółki bez umocowania albo z przekroczeniem umocowania jest czynnością niezupełną, która może być następnie konwalidowana⁴.

Z kolei w uchwale SN (7 sędziów) z dnia 14 września 2007 r. wyrażono pogląd, że do umowy zawartej bez wymaganej do jej ważności uchwały walnego zgromadzenia lub rady nadzorczej spółdzielni ma zastosowanie w drodze analogii art. 103 §1 i 2 k.c. „Można wprawdzie postulować także, aby w razie zawarcia przez zarząd spółdzielni umowy bez wymaganej do jej ważności uchwały walnego zgromadzenia lub rady nadzorczej stosować w drodze analogii art. 17 §1 i 2, jednakże to rozwiązanie zawodziłoby w tych sytuacjach, w których – jak w niniejszej sprawie – zawarcie przez zarząd spółdzielni umowy bez wymaganej do jej ważności uchwały walnego zgromadzenia lub rady nadzorczej nastąpiło przed wejściem w życie art. 17 k.s.h. Jeżeli przepisy art. 17 §1 i 2 k.s.h. nie stosują się do czynności prawnych spółki kapitałowej dokonanych przed ich wejściem w życie (art. 620 §1 k.s.h.), to niemożliwe byłoby też stosowanie ich w drodze analogii do czynności prawnych innych podmiotów dokonanych przed ich wejściem w życie”⁵.

Niemniej jednak zdecydowanie dominuje stanowisko o nieważności takiej umowy na podstawie art. 58 §1 k.c. w zw. z art. 2 k.s.h. W zdecydowanej większości judykatów zanegowano bowiem pogląd o ważności takiej czynności prawnej i przyjęto, że czynność prawna dokonana przez fałszywy organ osoby prawnej jest bezwzględnie nieważna i nie podlega konwalidacji, gdyż art. 103 k.c. nie może znaleźć zastosowania nawet w drodze analogii⁶.

Cały artykuł możesz
przeczytać [tutaj](#)

¹ Ustawa z dnia 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (t.j. Dz.U. z 2024 r., poz. 18); dalej: k.s.h.

² Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2023 r., poz. 1610 ze zm.); dalej: k.c.

³ Zob. np. wyrok NSA z dnia 8 kwietnia 1999 r., SA/Bk 94/98, M.Podat. 2000/1/40; wyrok SN z dnia 2 marca 2012 r., I UK 300/11, OSNP 2013/17–18/209; wyrok SN z dnia 13 listopada 2013 r., I PK 94/13, OSNP 2015/1/4; wyrok SN z dnia 2 lipca 2015 r., III PK 142/14, OSNP 2017/5/53; wyrok SA w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r., III AUa 381/19, Lex nr 2781359.

⁴ Wyrok SA w Białymstoku z dnia 27 listopada 2019 r., III AUa 381/19, Lex nr 2781359.

⁵ Uchwała SN 7 sędziów z dnia 14 września 2007 r., III CZP 31/07, OSNC 2008/2/14.

⁶ Zob. np. wyroki SN z dnia: 23 lipca 2009 r., II PK 36/09, OSNP 2011/5–6/77; 8 października 2009 r., II CSK 180/09, Lex nr 536071; 19 stycznia 2010 r., I UK 281/09, Lex nr 577826; 11 lipca 2012 r., II CSK 744/11, Lex nr 1170741; 29 stycznia 2014 r., II PK 124/13, OSNP 2015/4/52; 18 grudnia 2019 r., I PK 204/18, Lex nr 2775331.

Marcin Uliasz

DOKTOR HAB., PROF. URAD
SĘDZIA SĄDU OKRĘGOWEGO W LUBLINIE

Jaki jest stosunek między art. 953 §1 pkt 7 k.p.c. a art. 1036 §1 pkt 3 k.p.c.?

Czy przepisy te pozostają w sprzeczności, gdy idzie o prawa wymienione w pierwszym z tych przepisów?

Z art. 953 §1 pkt 7 k.p.c. wynika, że w obwieszczeniu o licytacji nieruchomości komornik umieszcza wyjaśnienie, że użytkowanie, służebności i prawa dożywotnika, jeżeli nie są ujawnione w księdze wieczystej lub przez złożenie dokumentu do zbioru dokumentów i nie zostaną zgłoszone najpóźniej na trzy dni przed rozpoczęciem licytacji, nie będą uwzględnione w dalszym toku egzekucji i wygasną z chwilą uprawomocnienia się postanowienia o przysądzeniu własności. Ten element obwieszczenia jest powiązany z art. 1000 §3 k.p.c., w którym uregulowano losy tych praw po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności.

W art. 1036 §1 k.p.c. określono katalog uczestników postępowania w przedmiocie podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Do tej grupy należą między innymi osoby, które przed zajęciem nieruchomości nabyły na niej prawa stwierdzone w opisie i oszacowaniu lub zgłoszone i udowodnione najpóźniej w dniu uprawomocnienia się postanowienia o przybiciu (art. 1036 §1 pkt 3 k.p.c.).

Mędzy powyższymi przepisami nie ma sprzeczności, gdyż dotyczą one innych zagadnień. Przepisy art. 953 §1 pkt 7 k.p.c. i art. 1000 §3 k.p.c. odnoszą się do utrzymania w mocy użytkowania, służebności i prawa dożywotnika po uprawomocnieniu się postanowienia o przysądzeniu własności. Natomiast art. 1036 §1 k.p.c. dotyczy kręgu podmiotów biorących udział w postępowaniu podziałowym. Podmioty wymienione w art. 1036 §1 pkt 3 k.p.c. to nie tylko osoby uprawnione z tytułu użytkowania, służebności albo dożywotnictwa, ale także z tytułu innych praw.

Rolą art. 1036 §1 k.p.c. jest dopuszczenie do udziału w postępowaniu podziałowym także takich podmiotów, których prawa wygasły na skutek prawomocnego przysądzenia własności. Stwierdzenie wygaśnięcia tych praw odbywa się właśnie w planie podziału sumy uzyskanej z egzekucji (art. 1024 §1 pkt 5 k.p.c.). Wszystkie osoby, które przed przybiciem zgłosiły swoje prawa, mają zapewnione prawo

do obrony w postępowaniu podziałowym, nawet jeżeli ich prawa nie pozostają w mocy albo nie mogą być uwzględnione z powodu zbyt późnego ich zgłoszenia w postępowaniu egzekucyjnym.

Nie ma zatem sprzeczności między art. 953 §1 pkt 7 k.p.c. i art. 1036 §1 pkt 3 k.p.c.

Czy końcowy termin przedawnienia roszczeń stwierdzonych w tytule wykonawczym przewidziany w art. 125 k.c. przypada na koniec roku zgodnie z art. 118 k.c., czy też art. 125 k.c. jest przepisem szczególnym względem art. 118 k.c. i do sposobu obliczenia końcowego terminu przedawnienia należy stosować art. 112 k.c.?

Zgodnie z art. 118 k.c., jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, termin przedawnienia wynosi sześć lat, a dla roszczeń o świadczenia okresowe oraz roszczeń związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej – trzy lata. Jednakże koniec terminu przedawnienia przypada na ostatni dzień roku kalendarzowego, chyba że termin przedawnienia jest krótszy niż dwa lata.

Treść art. 118 zdania drugiego k.c. (nieprawidłowo zredagowana) odnosi się nie tylko do terminów przedawnienia przewidzianych w zdaniu pierwszym. W zdaniu drugim przewidziano bowiem wyjątek dotyczący terminów krótszych niż dwa lata, a zdanie pierwsze w ogóle nie odnosi się do takich terminów. Regulacja dotycząca upływu terminów dłuższych niż dwa lata (koniec roku kalendarzowego) odnosi się zatem do wszystkich terminów przedawnienia przewidzianych w art. 118 zdanie pierwsze k.c., w innych przepisach Kodeksu cywilnego oraz w przepisach pozakodeksowych.

Dotyczy to także terminów przedawnienia przewidzianych w art. 125 §1 k.c. Przepis ten stanowi, że roszczenie stwierdzone prawomocnym orzeczeniem sądu lub innego organu powołanego do rozpoznawania spraw danego rodzaju albo orzeczeniem sądu polubownego, jak również roszczenie stwierdzone ugodą zawartą przed sądem albo sądem polubownym albo ugodą zawartą przed mediatorem i zatwierdzoną przez sąd, przedawnia się z upływem sześciu lat. Jeżeli stwierdzone w ten sposób roszczenie obejmuje świadczenia okresowe, roszczenie o świadczenie okresowe należne w przyszłości przedawnia się z upływem trzech lat.

Terminy te nie upływają z dniem, który odpowiada datą początkowemu dniowi terminu. Biegają one dalej aż do ostatniego dnia roku kalendarzowego i upływają z tym dniem.

Termin przedawnienia roszczenia stwierdzony w prawomocnym orzeczeniu, będącym podstawą tytułu wykonawczego, upływa z ostatnim dniem roku kalendarzowego, stosownie do art. 118 zdanie drugie k.c.

Czy postanowienie sądu wydane w trybie art. 1046 § 10 k.p.c., zarządzające sprzedaż ruchomości, powinno zawierać klauzulę wykonalności? Jaki tryb sprzedaży tych ruchomości powinien zastosować komornik sądowy (wyłącznie z wolnej ręki czy też sprzedaż licytacyjną)?

Zgodnie z art. 1046 § 9 k.p.c., przeprowadzając egzekucję świadczenia polegającego na wydaniu nieruchomości, statku albo opróżnienia pomieszczenia, komornik usuwa ruchomości niebędące przedmiotem egzekucji i oddaje je dłużnikowi, a w razie jego nieobecności pozostawia osobie dorosłej spośród jego domowników. Gdyby nie było to możliwe, komornik ustanawia dozorcę i oddaje mu usunięte ruchomości na przechowanie na koszt dłużnika. W art. 1046 § 10 k.p.c. przewidziano, że jeżeli na wezwanie dozorczy dłużnik w wyznaczonym terminie, nie krótszym niż 30 dni, nie odbierze ruchomości, sąd na wniosek dozorczy i po wysłuchaniu dłużnika nakaże ich sprzedaż, a jeżeli ruchomości nie przed-

stawiają wartości handlowej lub sprzedaż okaże się bezskuteczna, sąd wskaże inny sposób rozporządzenia rzeczą, nie wyłączając ich zniszczenia.

Postanowienie zarządzające sprzedaż ruchomości pełni analogiczną funkcję, jak polecenie dokonania czynności wydane w trybie art. 759 § 2 k.p.c. albo polecenie wprowadzenia zarządcy nieruchomości w zarząd wydane na podstawie art. 933 k.p.c. Są to postanowienia sądu wydawane w ramach postępowania egzekucyjnego, które podlegają wykonaniu bez nadawania im klauzuli wykonalności. Identycznie należy potraktować postanowienie zarządzające sprzedaż ruchomości. Jest ono wydawane w ramach postępowania egzekucyjnego unormowanego w art. 1046 k.p.c. (ewentualne nadanie sprawie odrębnej sygnatury akt ma wyłącznie znaczenie techniczne i nie wpływa na powyższą ocenę). Nie dochodzi do wszczęcia samoistnego postępowania egzekucyjnego w tym przedmiocie i zbędne jest nadawanie klauzuli wykonalności temu postanowieniu i wystawianie tytułu wykonawczego.

Zarządzając sprzedaż ruchomości, sąd ma swobodę w zakresie określenia trybu sprzedaży (np. sprzedaż z wolnej ręki albo sprzedaż licytacyjna). Ocena jest uzależniona od rodzaju ruchomości, ich jakości, wartości i spodziewanej skuteczności poszczególnych trybów sprzedaży. Jeżeli sąd w postanowieniu nie określił trybu sprzedaży, to wybór należy do komornika sądowego, który powinien uwzględnić wymienione kryteria.

**Więcej pytań i odpowiedzi
możesz zobaczyć [tutaj](#)**

**W „Przeglądzie Prawa Egzekucyjnego” 4/2024
polecamy m.in. artykuły:**

dr hab. Agnieszka Laskowska-Hulisz, prof. UMK

Zażalenie w postępowaniu egzekucyjnym w sprawach cywilnych z art. 767(4) k.p.c. – ocena regulacji prawnej

prof. dr hab. Maria Trojanek

Podstawy i zasady oszacowania nieruchomości dla potrzeb egzekucyjnych

Oliwer Nowicki

Zajęcie prawa do korzystania z domeny internetowej i prawa do strony internetowej

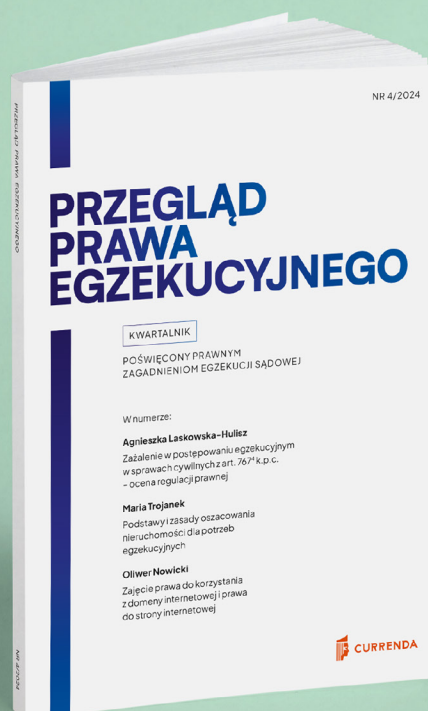
Przegląd Prawa Egzekucyjnego nr 4/2024

jest już dostępny w Czytelni Currenda

czytelnia.currenda.pl

PPE rocznik 2024 za darmo

dostępny w Czytelni Currenda

Egzekucja z nieruchomości oraz postępowanie o podział uzyskanej w jej toku sumy

Maciej Klonowski

 CURRENDA

Egzekucja z nieruchomości oraz postępowanie o podział uzyskanej w jej toku sumy

Autor: Maciej Klonowski

Liczba stron: 594

Prawo własności nieruchomości stanowi jeden z najważniejszych elementów majątku danego podmiotu. Wzbudza ono zainteresowanie wierzycieli, stając się przedmiotem zabezpieczenia ich należności. Autor wnikliwie zbadał przebieg tego sposobu egzekucji oraz przeprowadził dogłębną analizę należności podlegających zaspokojeniu w planie podziału. Monografia umożliwia pozyskanie wiedzy z zakresu egzekucji z nieruchomości na każdym jej etapie, co stwarza sposobność do rozwiązania problemów, które pojawiają się przy jej prowadzeniu zarówno w sferze rozważań teoretycznych, jak również podczas praktycznego zastosowania przepisów tej części Kodeksu postępowania cywilnego.

sklep.currenda.pl

USTAWA O KOMORNIKACH SĄDOWYCH

KOMENTARZ

Redakcja naukowa
Kinga Flaga-Gieruszyńska
Joanna Studzińska

 CURRENDA

Ustawa o komornikach sądowych Komentarz

Redakcja naukowa: Kinga Flaga-Gieruszyńska, Joanna Studzińska

Liczba stron: 972

Redaktorzy i autorzy w udany sposób łączą w tym komentarzu wysoki poziom merytoryczny z przystępnym językiem, co sprawia, że stanowi on nie tylko cenne narzędzie dla prawników praktyków, ale także solidne źródło wiedzy dla osób zainteresowanych systematyzacją informacji na temat komornika jako funkcjonariusza publicznego, wykonującego zawód zaufania publicznego i pełniącego służbę na rzecz wymiaru sprawiedliwości. Jest to publikacja potrzebna, ciekawa, wartościowa oraz przydatna dla każdego, niezależnie od wykonywanej profesji, zainteresowanego problematyką egzekucyjną, bo z pewnością nie tylko komornicy powinni zaopatrzyć się w tę lekturę.

sklep.currenda.pl

Nie otrzymujesz jeszcze naszego biuletynu? Zapisz się do newslettera: [kliknij tutaj](#)

Aby uzyskać dodatkowe informacje, zadzwoń: +48 784 095 316
lub wyślij wiadomość na wydawnictwo@currenda.pl